

Citiranje in navajanje literature

Vsako navajanje trditve, misli ali dognanj drugih, tako dobesedno citiranje kot tudi povzemanje in parafraziranje, je treba v besedilu podpreti z referenco (citiranje), na koncu prispevka pa v seznamu literature in virov (navajanje literature). Ustrezno je treba tudi citirati uporabljene slike ali grafične priloge ter podatke v tabelah (gl. navodila za oblikovanje prispevka). V besedilu mora biti jasno razvidno, katere trditve so avtorjeve in katere so prevzete (citirane, parafrazirane, povzete) od drugod. Tistega, kar je del splošnega znanja, ni treba citirati. Za navajanje referenc med besedilom in na koncu v seznamu zbrane literature se uporabi **harvardski sistem citiranja** (sistem avtor–datum).

Reference med besedilom (citiranje)

Po harvardskem načinu se v besedilu na vire sklicuje v skladu z naslednjimi pravili:

- Pri sklicevanju na neki vir ali avtorja se v okroglem oklepaju navedeta priimek avtorja in letnica izida vira; podatka sta ločena z vejico.

Primer: (Tapscott, 2009)

- Če je avtorjevo ime navedeno spontano v besedilu, potem se poleg avtorjevega imena v oklepaju navede samo letnica izida njegovega dela.

Primer: V študiji, ki je rezultat raziskovanja študentske populacije v ZDA, je Robert Kvavik (2005) ugotovil, da...

- Če se citira delo, ki ima dva avtorja, se navedeta oba avtorja, med njima se zapiše beseda in, sledi letnica izida dela; podatka sta ločena z vejico.

Primer: (Šuster in Dinevski, 2011)

- Če ima citirano delo tri ali več avtorjev, se navede le priimek prvega avtorja in pripiše splošno uveljavljena kratica et al. ter letnica izida dela; podatki so ločeni z vejicama.

Primer: (Griffin, et al., 2014)

- Če se citira delo kot celota, ki ima urednika (npr. zbornik prispevkov), se za urednikovim priimkom pripiše splošno uveljavljena kratica ur., sledi vejica in nato letnica izida dela.

Primer: (Knežević ur., 2014)

- Kadar gre za dobesedni citat (navedek), se za avtorjevim priimkom in letnico navede tudi stran (p.), na kateri je zapisan citat; podatki so ločeni z vejicama.

Primer: (Božič, 2013, p. 43)

- Če je citiranih več strani iz istega dela, se strani (pp.) zapišejo ločene z vejicami.

Primer: (Božič, 2013, pp. 36–37, 39–41)

- Če se citira več del istega avtorja z različnimi letnicami izida, se navede priimek avtorja in letnice v kronološkem zaporedju od najstarejšega do najnovejšega dela, ločene s podpičjem (;).

Primer: (Steinbuch, 2011; 2013)

- Če je citiranih več del istega avtorja z enako letnico izida, se letnici izida doda še mala črka po abecednem vrstnem redu ali abecedni indeks; podatka za letnico sta ločena s podpičjem (;).

Primer: (Steinbuch, 2011a; 2011b)

- Če se citira več del različnih avtorjev, se podatki med seboj ločijo s podpičjem (;) in navedejo v kronološkem zaporedju od najstarejšega do najnovejšega.

Primer: (Kovač in Šauperl, 2005; Južnič, 2010)

- Če se citira več del različnih avtorjev, med katerimi so dela, izdana v istem letu, se podatki, ki so ločeni z dvopičjem, znotraj kronološkega zaporedja od najstarejšega do najnovejšega razvrstijo še po abecednem vrstnem redu.

Primer: (Breeding, 2012; Bojanc, 2013; Markelj in Zgaga, 2013; Pirnat, 2013; Shelton, 2013)

- Če avtor dela ni znan oziroma je delo anonimno, se navede naslov dela ali prvih nekaj besed iz naslova in letnica njegovega izida.

Primer: (Information literacy, 2008)

- Kadar je avtor citiranega vira korporacija ali organizacija (korporativni avtor), se navede ime korporacije ali organizacije in leto izida vira. Dovoljena je uporaba standardnih okrajšav korporacij ali organizacij, pri čemer je treba ob prvem navajanju v tekstu zapisati polno ime korporacije ali organizacije, v oklepaju pa njeno kratico. V seznamu referenc na koncu prispevka, se navede polno ime korporacije ali organizacije (korporativnega avtorja).

Primer: Pred kratkim je mednarodno združenje The International Federation of Library Associations and Institutions (IFLA, 2012) izdalo smernice...

Primer: IFLA (2012) je objavila...

Primer: (IFLA, 2012)

- Če leto objave citiranega vira ni znano, se zapiše splošno uveljavljena kratica s. a.

Primer: (Znanstvena knjižnica, s. a.)

- Pri citiranju zakonov in predpisov, se navede kratica zakona ali predpisa in citirani člen.

Primer: (ZKnj-1, 44. člen)

- Pri navedbi citata iz vira, objavljenega na spletu, veljajo enaka pravila navajanja referenc med besedilom kot pri pisnih virih. Če avtor ni razviden, se navede nosilec avtorskih pravic. Datum objave je mogoče najti na dnu spletne strani (Copyright) ali v naslovu.

Primer: (IZUM, 2011)

Dobesedno navajanje misli, trditev ipd. drugih avtorjev (dobesedni citati ali navedki) se vizualno loči od preostalega besedila. Krajši ali vrinjeni citati (do 40 besed) se v besedilu označijo z dvojnimi narekovaji, daljši ali samostojni citati (od 40 besed) pa se zapišejo z narekovaji kot samostojni odstavki, pri čemer se za razmejitev od preostalega besedila uporabi večji presledek pred in za njim, poravna pa se proti sredini (z levim in desnim zamikom).

Primer krajšega ali vrinjenega citata:

Besedilo. "Besedilo citata. Besedilo citata. Besedilo citata. Besedilo citata. Besedilo citata. Besedilo citata. Besedilo citata. Besedilo citata. Besedilo citata. Besedilo citata." (avtor, leto, p.)
Besedilo. Besedilo.

Primer daljšega ali samostojnega citata:

Besedilo. Besedilo. Besedilo. Besedilo. Besedilo. Besedilo. Besedilo. Besedilo. Besedilo. Besedilo.
Besedilo. Besedilo. Besedilo. Besedilo.

"Besedilo citata. Besedilo citata." (avtor, leto, pp.)

Besedilo. Besedilo. Besedilo. Besedilo. Besedilo. Besedilo. Besedilo. Besedilo. Besedilo. Besedilo.
Besedilo. Besedilo.

Praviloma se navajajo le primarna oz. izvirna dela, **izogibali naj bi se navajanju sekundarnih del** oziroma posrednemu citiranju, povzemanju in parafraziranju (»citirano po«, skrajšano »cit. po«). Izjemoma, kadar primarni vir ni dostopen, je dovoljeno posredno citiranje. V primeru posrednega povzemanja se sklic na vir v besedilu zapiše v naslednji obliki: (priimek primarnega avtorja, letnica cit. po priimek sekundarnega avtorja, letnica, pp. od–do). V seznamu literature se navedejo le dela, ki so bila uporabljena (prebrana), zato se v primeru posrednega citiranja navede le referenca za sekundarnega avtorja ali bibliografski zapis publikacije, iz katere je prevzet dani citat.

Reference na koncu prispevka (navajanje literature)

Pri navajanju literature (knjig, člankov, zbornikov...) in virov (internetnih naslovov, slovarjev, zakonov...) oziroma referenc je treba na koncu prispevka navesti vsa ter samo tista dela, ki so bila uporabljena pri pisanju, kar mora biti v prispevku tudi razvidno. Citiranje v besedilu in seznam referenc na koncu prispevka morata biti skladna, ali drugače, vsi v besedilu citirani viri morajo biti navedeni v seznamu literature in obratno.

Uporabljena literatura se v poglavju Reference navede po abecednem redu priimka prvega avtorja ali naslova, če je avtor dela neznan. Virov se ne številči; pred njih se ne dodaja označevalcev (angl. *bullets*), temveč se jih navaja kot nove odstavke.

Čisto na konec prispevka, za poglavjem Reference, se izjemoma lahko doda tudi seznam morebitnih drugih virov, za katere avtor meni, da bi bili za bralca zanimivi in pomembni. Poglavje Drugi viri ni dovoljeno pri znanstvenih in strokovnih člankih, ampak le pri prispevkih, kot so poročila in drugi članki ipd.

Po harvardskem sistemu je treba pri popisu referenc na koncu prispevka upoštevati naslednja splošna pravila:

- Avtorstvo se zapiše v obliki: Priimek, Začetnica imena.,
- Za začetnico imena urednika ali več urednikov se pripiše kratica ur.: Priimek, Začetnica imena. ur.,
- Če sta avtorja dva, se med njima zapiše beseda in.
- Če je avtorjev več (do šest), se zapišejo vsi avtorji kot so navedeni na publikaciji, ločeni z vejicami, pred zadnjim avtorjem se zapiše namesto vejice beseda in.
- Če je avtorjev več kot šest, se navede prvih šest avtorjev, ki so ločeni z vejicami, sledi splošno uveljavljena kratica et al.

- Če avtor ali urednik publikacije nista znana, se publikacija razvrsti po naslovu.
- Kadar je publikacija napisana s strani organizacije, in ne posameznika, se kot avtor navede organizacija (korporativni avtor).
- Naslovi knjig in revij se zapišejo v ležečem tisku (angl. *italic*).
- Podatki o izdaji se navedejo, če ne gre za prvo izdajo in se zapišejo v jeziku publikacije.
- Če se citira le del publikacije, se na koncu, za vsemi bibliografskimi podatki, doda podatek o poglavju ali straneh. Strani prispevka se navedejo pri člankih, prispevkih na konferencah, poglavjih v knjigah ipd.
- Za elektronske publikacije se za naslovom v oglatih oklepajih napiše vrsta medija. Npr.: [CD-ROM], [DVD], [e-knjiga], [e-časopis], [e-revija], [online] ipd.
- Če je publikacija dostopna na spletu, se za izdajateljem napiše URL (Uniform Resource Locator) naslov in v oglatih oklepajih datum dostopa. Spletni naslovi ali URL-ji naj bodo aktivni (podčrtani).
- Če ima publikacija doi (Digital Object Identifier), se le-ta navede na koncu bibliografske enote.

Osnovni bibliografski podatki za:

- **knjigo z enim avtorjem** se zapišejo v obliki:

Priimek avtorja, Začetnica imena., Leto izida ali objave. *Naslov: podnaslov*. Izdaja, če ni prva. Kraj izdaje: Založnik.

- **knjigo z dvema avtorjema:**

Priimek avtorja, Začetnica imena. in Priimek avtorja, Začetnica imena., Leto izida ali objave. *Naslov: podnaslov*. Izdaja, če ni prva. Kraj izdaje: Založnik.

- **knjigo z več avtorji:**

Priimek avtorja, Začetnica imena., Priimek avtorja, Začetnica imena., Priimek avtorja, Začetnica imena. in Priimek avtorja, Začetnica imena., Leto izida ali objave. *Naslov: podnaslov*. Izdaja, če ni prva. Kraj izdaje: Založnik.

- **prispevek ali poglavje v knjigi:**

Priimek avtorja poglavja, Začetnica imena., Leto izida ali objave. Naslov prispevka ali poglavja. V: Priimek avtorja (urednika ali založnika), Začetnica imena. ur. *Naslov knjige: podnaslov*. Kraj izdaje: Založnik. Strani prispevka (pp. od–do) ali številka poglavja (Pogl.).

- **e-knjigo** se navedejo v naslednji obliki:

Priimek avtorja, Začetnica imena., Leto izida ali objave. *Naslov*. [vrsta medija] Izdaja, če ni prva. Kraj izdaje: Založnik.

V kolikor je e-knjiga dostopna na spletu (online), se za založnikom zapišejo še podatki: Dostopno na: naslov spletne strani ali vira in spletni naslov ali URL [Datum dostopa].

- **več del enega avtorja z enako letnico:**

Priimek avtorja, Začetnica imena., Leto izida ali objave, ki mu brez presledka sledi abecedni indeks (mala črka a). *Naslov*. Kraj izdaje: Založnik.

Priimek avtorja, Začetnica imena., Leto izida ali objave, ki mu brez presledka sledi abecedni indeks (mala črka b). *Naslov*. Kraj izdaje: Založnik.

- **prispevek iz zbornika:**

Priimek avtorja prispevka, Začetnica imena., Leto izida ali objave. Naslov prispevka. V: Priimek urednika, Začetnica imena. ur. *Naslov zbornika*. Kraj izdaje ali objave: Založnik. Strani prispevka (pp. od–do).

- **članek v reviji:**

Priimek avtorja, Začetnica imena., Leto izida ali objave. Naslov članka. *Naslov revije*, Številka letnika(številka zvezka), strani prispevka (pp. od–do).

- **članek v e-reviji se zapišejo:**

Priimek avtorja, Začetnica imena., Leto izida ali objave. Naslov članka. *Naslov revije*, [vrsta medija] Številka letnika(številka zvezka), strani prispevka.

Če je e-revija dostopna na spletu (online), se zapišejo še podatki: Dostopno na: naslov spletne strani in URL [Datum dostopa].

- **članek v reviji iz baze podatkov se zapišejo v obliki:**

Priimek avtorja, Začetnica imena., Leto izida ali objave. Naslov članka. *Naslov revije*, [vrsta medija] Številka letnika(številka zvezka), strani prispevka. Dostopno na: Naziv online baze podatkov ali vira, spletni naslov ali URL [Datum dostopa].

- **diplomsko ali magistrsko delo, ter doktorsko disertacijo:**

Priimek avtorja, Začetnica imena., Leto izida ali objave. *Naslov: podnaslov*. Diplomsko delo/Magistrsko delo/Disertacija. Mesto izdaje: Univerza, Fakulteta.

- **uradne dokumente (zakoni, predpisi, pravilniki):**

Naslov (kratica zakona ali predpisa), Leto izida ali objave. Izdajatelj/Glasilo in številka.

- **spletne strani se zapišejo v obliki:**

Avtorstvo ali vir, Leto izida ali objave. *Naslov spletne strani ali spletnega dokumenta*. [vrsta medija] (Datum posodobitve, če je na voljo) Dostopno na: spletni naslov ali URL [Datum dostopa].